

Finansdepartementet
Diarienummer Fi2024/00925
Stockholm den 9 augusti 2024
Remissyttrande DS 2024:3 - Partipolitiska lotterier

Till: Finansdepartementet
Inlämnad av: Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund (SSU)

Bakgrund

SSU är Sveriges Socialdemokratiska Arbetarepartis och Landsorganisationens ungdomsförbund. Föreningen samlar personer som är mellan 13-35 år och som delar socialdemokratins värderingar.

Yttrande

1. Huvudsaken

SSU motsätter sig båda de två alternativ som utredningen för fram. Regeringens och Sverigedemokraternas projekt är ett angrepp på en politisk motståndare som inte har legitima motiv i det demokratiska umgänget. Det finns goda skäl för att förslagen dessutom står i strid med både Regeringsformen och Europarätten. Utredaren har försummat att analysera eller ens belysa detta.

2. Är SSU ett politiskt parti?

En olycklig sammanslagning som utredaren gör är att likställa SSU med partierna i Sveriges riksdag. SSU är inte en politisk organisation som ställer upp i allmänna val. Det finns därför ingen formell politisk makt SSU kan inneha i Sveriges folkvalda församlingar. SSU definieras inte som ett politiskt parti idag. Organisationen omfattas inte av alla de regleringar som är gällande för partier, till exempel omfattas SSU inte av Vallagen.

Utredningens hopklumpning av olika juridiska personer under samlingsbeteckningen sidoorganisationer bygger inte på någon godtagbar analys. Det görs inte klart var gränserna ska gå.

Utredningen hävdar att:

“Dessa sidoorganisationer deltar i formell mening inte i valen, det är t.ex. inte möjligt att lägga sin röst på ett partis ungdomsförbund utan endast på partiet. Den verksamhet som bedrivs av ett partis sidoorganisationer utgör dock en integrerad del av den

verksamhet som partiet bedriver i syfte att uppnå sina politiska mål. För att syftet med regleringen ska uppnås bör därför även partiernas sidoorganisationer omfattas av termen parti.”¹

Utredningen påpekar att sidoorganisationerna generellt är en *integrerad del* av partiernas verksamhet vars syfte är att uppnå *partiernas politiska mål*. Utredaren menar vidare att sidoorganisationerna omfattas av gemensamma stadgar, men kan även ha egna stadgar.² En viktig princip för en organisations självständighet är just egna stadgar. Det förefaller sig därför märkligt att utredaren inkluderar de politiska ungdomsförbunden som en oskiljaktig del av partierna.

Alla politiska partier har sammanslutningar som stödjer deras politiska mål mer eller mindre integrerat. Det finns dessutom en mängd olika ideella föreningar som samarbetar med de politiska partierna i Sveriges riksdag och som tillsammans jobbar för att uppnå politiska mål. Gränsdragningen för vilka allmännyttiga föreningar som ska anses vara en integrerad del av partierna blir därmed godtycklig. SSU är en självständig organisation, som med mandat från sina egna stadgar kan utforma ett eget organisatoriskt program, där målen som är styrande för verksamheten framgår.

Till skillnad från MUF och Ungsvenskarna har SSU ingen kollektivanslutning av medlemmar till ett parti. SSU:s medlemmar är därför fria att forma egna politiska och organisatoriska mål. Det kan konstateras att utredaren inte gör skillnad på sidoorganisationernas självständighetsgrad, trots att det finns betydande skillnader mellan olika politiska ungdomsförbund. Med hänvisning till vad som här framgår, bör SSU behandlas som ett eget rättssubjekt där SSU inte likställs som ett parti eller med andra ungdomsförbund.

3. Betydande stöd och inkomster

Utredningen menar att stödet till de politiska partierna och deras sidoförbund har förändrats i relation till när det först blev tillåtet att tillhandahålla lotterier till förmån för partipolitisk verksamhet och att politiska partier idag har rätt till *betydande statligt stöd*.³ Detta argument gäller inte för SSU som politisk ungdomsorganisation, då vi inte får ta del av de politiska partiernas statliga stöd.

---

¹ *Partipolitiska lotterier, Ds 2024:3, s. 47.*

² *Ibid, s. 47.*

³ *Ibid, s. 8.*

Vidare menar utredaren att politiska partier och ungdomsförbund har *betydande inkomster* vid sidan av de statliga stöden,⁴ vilket inte heller gäller för SSU. Många typer av bidrag från offentliga och privata aktörer ges inte till partipolitiska föreningar, såsom politiska ungdomsförbund. Till skillnad från ungdomsförbunden till höger (MUF, CUF, LUF, KDU, Ungsvenskarna) har SSU inte tillgång till stora resurser för utbildning och opinionsbildning som tillhandahålls av exempelvis Timbro och SNS. För att SSU ska kunna bedriva en utbildningsverksamhet som är likvärdig med studierna som ungdomsförbunden på högernsida får ta del av, behöver SSU bekosta sina studier själva. Utredningen jämför de ekonomiska förutsättningarna för de politiska ungdomsförbunden, emellertid torde en djupare granskning behövas för att på ett korrekt vis kartlägga de faktiska inkomsterna.

4. Långtgående konsekvenser för SSU

Utredningen föreslår att partier och sidoorganisationer, som idag finansierar en del av sin verksamhet med överskott från lotterier, ges tid att successivt anpassa sin verksamhet efter de nya förutsättningarna.⁵ För SSU är intäkterna från lotterierna avgörande för kärnverksamheten. Intäkterna från lotteriverksamheten stod för 72% av SSU:s totala intäkter 2022 (exklusive finansiella intäkter). För att inte ett av Sveriges största politiska ungdomsförbund ska drabbas av drastiska nedskärningar med stora organisatoriska förändringar som konsekvens, anser SSU att särskild hänsyn bör tas till vilken verkan inkomstbortfallet som utredningens förslag innebär.

Utredningen föreslår emellertid regleringar som ska gälla för alla politiska ungdomsförbund, men i praktiken kommer detta endast inskränka föreningsfriheten för SSU som förlorar majoriteten av all finansiering. I en demokrati som Sverige bör lagstiftningen utformas utifrån vad som är proportionerligt med hänsyn till rättssubjektet som berörs av ny lagstiftning.

SSU-förbundet finansierar alla studier i organisationen. Det betyder att ekonomiska medel som kommer från lotterierna är helt avgörande för att exempelvis medlemmar från Kiruna till Malmö ska kunna gå fördjupningskurser i exempelvis hur unga kan delta i det politiska samtalet lokalt. Mot denna bakgrund kommer utredningens förslag direkt att slå mot demokratiarbetet som bedrivs i hela landet.

---

⁴ Ibid, s. 68.

⁵ Ibid, s. 52.